

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) 2022 Basın Özgürlüğü Raporu ve Dicle Fırat Gazeteciler Derneği (DFG) 2022 Yılı Gazetecilere Yönelik Hak İhlalleri Raporu yayınlanmıştır. Raporlarda basına yönelik yaşanan ihlallerin boyutuna yer verilmiştir. Basın ve ifade özgürlüğü önündeki engelleri araştırmak ve kaldırmak, Anayasa ve uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Meclis İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) 2022 Basın Özgürlüğü Raporunu yayımlamıştır. Raporda; 2022 yılında gazeteciler ve basın kuruluşlarına ilişkin en az 174 davanın görüldüğü, bu davalarda en az 263 gazetecinin yargılandığı, bazı gazetecilerin birden çok davada hâkim karşısına çıktığı ve gazetecilerin çoğu hakkında açılan davaların yıl içinde birkaç duruşma boyunca devam ettiği bilgisi paylaşılmıştır.

Bu davalarda en az 40 gazetecinin hapis cezası veya para cezasına çarptırıldığı, gazetecilere toplamda en az 92 yıl 11 ay 15 gün hapis cezası verildiği ve toplamda en az 317 bin 900 TL tazminat cezası verildiği, en az 24 gazetecinin hakkındaki yargılama sonucunda beraat ettiği, 2022 yılında en az 33 gazetecinin tutuklandığı, en az 72 gazetecinin gözaltına alındığı ve bazı gazetecilerin, gözaltına alınmalarının ardından tutuklandığı, bazı gazetecilerin ise haklarında kesinleşen yargı kararı uyarınca cezaevine gönderildiği aktarılmıştır.

61 gazetecinin işini yaparken, özellikle toplumsal olaylarda saldırıya uğradığı, engellendiği, saldırıların ardından gazetecilerin gözaltına alındığı, sosyal medya üzerinden tehdit edildiği ve hedef gösterildiği ifade edilmiştir.

Dicle Fırat Gazeteciler Derneği 2022 Yılı Gazetecilere Yönelik Hak İhlalleri Raporuna göre ise; 68 gazeteci hakkında soruşturma açılırken bunlardan 65'i davaya dönüşmüştür. 810 gazeteciye dair devam eden yargılamalarda 76 gazeteciye ceza verilmiş, bu davalarda gazetecilere toplamda 1 müebbet 181 yıl, 6 ay 22 gün hapis, 8 milyon 105 bin 707 TL para cezası verilmiştir.

Türkiye’de tek Kürtçe yayın yapan Xwebûn gazetesinin yıl içerisinde birçok kez, hakkında toplatma kararı bulunmamasına rağmen, dağıtımı engellenmiş, birçok sayısına el konulan gazeteyi taşıyan firma sahipleri tehdit edilmiştir.

Gazetecileri susturmak amacıyla yıl içerisinde düzenlenen operasyonlarda 39 gazeteci tutuklanmış, özellikle bu operasyonlarda Kürt gazeteciler hedeflenerek son 6 ayda 27 basın emekçisi tutuklanmıştır.

Her iki raporda da yıl içerisinde basın ve ifade özgürlüğüne yönelik en büyük darbelerden birinin “Dezenformasyon yasası” olarak ortaya atılan “Sansür yasası” ile birlikte vurulduğuna dikkat çekilmiştir. Bu düzenleme ile iktidarın söylemleri dışındaki tüm haberlerin yargılama konusu yapılmasının önünün açıldığı, sanal medya platformlarının da bu yasa ile birlikte hedef alındığı ifade edilmiştir.

DFG, Raporunda; 2022’de 56 internet sitesi kapatılırken bin 109 habere ve 2 bin 210 sanal medya içeriğine erişim engeli getirildiği, yasal dayanağı olmamasına rağmen internette bant daraltmasına gidilerek sanal medya hesaplarına ve internet sitelerine erişimin engellendiği bilgisini paylaşmıştır.

Halk TV, Tele1, KRT, Flash Haber ve FOX TV gibi kanallar önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de RTÜK’ün ceza kararlarının hedefi olmuş; RTÜK, 2022’de eleştirel yayın çizgileriyle bilinen televizyon kanalları hakkında toplam 54 ceza verirken, aynı dönemde iktidara yakın kanallara ise sadece üç kez ceza vermiştir. Bu beş TV kanalına verilen idari para cezası 17 milyon 335 bin TL’yi bulmuştur.

Anayasanın 26. maddesi; “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.” hükmü gereğinin uygulanması, basın özgürlüğü üzerindeki baskıların kaldırılmasını sağlamak amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	Ayşe ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	